

(המשך מעמוד 21)

אין ספור סכני השאלה מי ידחה את הכלים. כאן לא היו שום ויכוחים. הכל נעשה בשקט. ואולי רק בגללי? לקראת שעת שידור החדשות בטלוויזיה מתחלפות המיסמרות. אלי הגלילי, סגן המפקד, חיפאי העומד לפני שיחורו, עולה לחרר הפיקוד. הוא משפשף את קורייהשניה מעיניו, שואל את יאיר כיצד מנומנם אם הוא רוצה להתחיל. יאיר מהנהן ויורד בעליצות אל המיטה. הטלוויזיה עדיין פועלת ודלת המיטבה נסגרת, שלא ידלוף האור החוצה. הספינה משייטת באיטיות בחושך מוחלט. דורון מחילת את מקסיס ליד המכשירים, זוגיה מחליף את מאיר. השניים זוחלים אל הקנינות לישון.

מסתובכים ופונים שוב צפונה. אני רואה מטרה בארום שלושים, מדהר קולו של זוגיה מבעד לרמקול. אלי פונה אל המכ"ם מבחין ברמות. ארום וירוק, כמו כמטוסים, כמו כפוליטיקה. ארום — צד ימין. המיספרים הם המעלות, עלפי חלוקה ל־360. אלי עולה לגשרהפיקוד. מנסה למצוא את הדמות באפילת-הלילה. הוא מביט רגע בשקט ואז שולח את ידו אל המיקרופון וקורא: "מקס, תעלה למעלה. אני צריך את העיניים שלך", ומקסיס, כמו חייל נאמן, שולף את עצמו מתוך השמיכות, ומדרה למעלה אל הסיפון. הוא, כמו שאר החיילים, ישן כבגדים ובנעליים לרגליו. 30 שניות להזנקה, הוא מביט רגע לכיוון האמיר, ומפליט: "ספינת-דיג גדולה."

לעצמם מה הולך לקרות.

אנחנו כבר ממש ליד העצם הבלתי מוזהה. נו, כמוכן, ספינת-דיג קטנה. שני רייגים עטוקים באיסוף הרשת שזרקו בכוקר. אלי פונה אליהם באדיבות: "ערכ טובו" הם אינם עונים וממשיכים במלאכתם במהירות. אלי מנסה שוב: "אתם יודעים שאסור לכם להיות פה?" הרייגים עדיין לא עונים, ומנסים כיואש לאסוף את מאות הרגים שנבהלו מן הספינה המטרטרת ונמלטו מתוך הרשת הצפופה אל הים הפתוח. בסדר, בסדר, מפליט לבסוף אחד הרייגים בין תנועת איסוף אחת לשניה. אנחנו גומרים לאסוף את הרשת ומסתלקים.

זה היה מוטו שחזר על עצמו כל הלילה. עצם בלתי-מוזהה במכ"ם, הזנקה, הדירה אליו, ספינת-דיג קטנה מיטלטלת, בקשה אריבה שלכנה תשובה מנוטונית ובחזרה אל המסלול המשעמם — עכה, ראשהניקרה ובחזרה.

כל יציאה כזאת היוותה לגבי יציאה חדשה אל הרפתקה בלתי נודעת. לחיילים, שנותרו ערים בי מישמרת על הסיפון, היתה זו חלק משיגרה אפורה ומשעממת של שמירה על חופייהארץ. הם סיפרו פעם פעם הסתובבו במשך שלוש שעות בשטח של כמה מטרים רבועים. מחפשים, לשווא, אחרי מטרה בלתי-מוזהה, שהופיעה על מסך המכ"ם שלהם ועל מסך המכ"ם בתחנת-החוף. רק אחרי זמן ארוך גילו שזה היה שצף מעל המים והטריד את המכשיר הרגיש.

מסתובכים מאה ושמונים מעלות ופונים כנסיעה צפונה. ואולי זה היה דרומה. המנועים מטרטרים ועל מסך המכ"ם מופיעות ונעלמות מטרות מיסתוריות. בגלי צה"ל יש שעה של שירי החיפושיות.

אלה למרות גילו הצעיר (הוא לא יאהב את המישפט הזה, אבל הוא רק בן 21), ידע את כל שירי החיפושיות בעליפה וזימום ביחד עם הרדיו. גם אני.

הפלגה לצור

בשלב הזה החלטתי לרדת למטה ולתת קצת מנוחה לעיניי שהתאמצו לראות את המטרות מבעד לחושך. ביקשתי שיעירו אותי עם אור ראשון. התחיל ויכוח קצר ביני לבין אלי ודורון כאילו שעה האור ראשון. הוויכוח הסתיים בכיורו קצר בתחנת-החוף, התשובה היתה יותר מאשר מרוביית: אור ראשון בשעה 4 ועשרים דקות, וריחה בשעה 5 וארבע-עשרה דקות.

הלכתי לישון. השעה היתה 3 בלילה. הספינה המשיכה כסיוור איטי מצפון לדרום ולהיפך. התעוררתי ב־4 ו־18 דקות, כשאני ומרגישה את הספינה נוסעת קדימה במהירות שיא. וינקתי מהמיטה ודהרתי אל הסיפון למעלה. חששתי שהפסדתי את כל האקשן, אך מסתבר ששום דבר לא היה השתנה. יאיר עמד הפעם ליד המכשירים, שוב רדפנו אחרי מטרה

הביתה! חיילי הדבור מריעים עם סיום הסיוור והחזרה לנמל-חיפה. מימין: מאיר אדרי, ויטוריו (ויטו) דנה, מקסיס (מקס) מלכה, דורון פולק, אלי הגלילי, יאיר פלקס. יושב: זוגיה (זוגיה). אחרי שסיימו לנקות את הספינה בנמל, יכלו לצאת הביתה לחופשה עד להפלגה הבאה.

שהתגלתה, כמו בפעמים קודמות, כספינת-דיג קטנה ועלובה. אור ראשון, כמו שנאמר, בדיוק ב־4 ועשרים דקות. שטנו צפונה לכיוון צור. עברנו בזריזות את שיפולי הצוקים של ראשהניקרה ונקורה. ההרים של ררום-לבנון נראו כמו גושי-ערפל לבנים וכבדים. חלק מן הערפל הכללי של אור ראשון של בוקר. המכ"ם היה נקי ממטרות. בתוך זמן קצר היינו דרומית לצור. היה שקט מסביב. עד שמכשיר הקשר, שוב הוא, הטריד את מנוחתנו, וקול של חיילת הניק את אוזנינו במהירות דרומה למטרה חדשה.

שהגוענו לראשהניקרה התברר שזו היתה אועקת-שווא. הלילה עבר, השמש התחילה לזרוח. זו השעה שהספינה חוזרת אל הפינה שלה. ונקשרת אל המצוף, מחכה שיבוא דבור החלחוף אותה. כך עשינו. נקשרנו אל המצוף. בחוף היה קריר. יאיר, שכוסו קפה חם בידו, הורה לדומם את המנוע. שקט של שלווה השתרר מסביב. חיילי המישמרת ירדו לישון.

יאיר הוציא בעליזות שקית ניילון מן המגירה. בתוכה היו ספרים ומחברות. הוא התיישב להתכונן לבחינה. יאיר לומד במכינה של הטכניון, וכבר הפסיד הרבה חומר בגלל המילואים. עכשיו התכונן לכמה שעות של שקט, שבהן, כך קיווה, יתחיל להדביק את הפיגור. אך מחשבה ותיקווה לחזר ומציאות צה"לית לחזר. הזנקה, כמובן.

המנועים שוב בפעולה ואנחנו שוב בדרך, עם השוכל הלבוש בשיא המהירות. אחרי כמה דקות התברר שזו הזנקה-שווא. כמו בפעמים הקודמות. חזרנו אל המצוף. יאיר חזר אל הספרים. הצוות חזר אל הבישולים — ארר חתי-בוקר. זוגיה חזר אל התכה.

גל שטן את הספינה

חלפו 24 שעות והגיעה השעה לחזור לנמל היעד. עוד מעט יבוא הדבור להתחיל אותנו. החיילים שכבו שאחרי ימיה שלמה איתם, אני כבר חלק מן הצוות ואפשר להתחיל לעבוד עליי. אני הגשתי, אחרי זמן כליכך ארוך וצפוף בחברתם, שאני כבר כמעט קרובת מישפחה ונתתי בהם אמון מלא. אז ראשית דבר הם העמידו אותי בקצה גשרהפיקוד ורצו, כך אמרו. להכין לי תמונה נהדרת לצילום. כשהספינה הקטנה מסתובבת על צידה בשיא המהירות, "תתכונן עם המצ"ל למה" אמרו לי ואני לא שמתי לב לחיוך המזויזי שבעיניהם. התכוננתי עם המצלמה, לא רואה שום דבר מסביבי, חוץ מהגל שאמור לעלות למעלה כמו קיר. כך הבטיחו. והגל אכן עלה למעלה למעלה כמו קיר ושטף אותי ואת המצלמה מן הראש ועד קצות אצבעות הרגליים.

אחרי השטיפה הזאת כבר לא הייתי צריכה לשחק את הקשוחה. נראיתי כמו ואביים ותיק, צרוב שמש ומלת. בגדי היו משומנים בשמן רובים ורטובים במיים קרים.

עוד לא הספקתי להתאושש מן המכה הזאת, וניחתה עליי מכה חדשה. הם היו צריכים להספיק מהר מפני שהתקרבו לנמל.

קוראים לך למכשיר. אמר לי אלי ברצינות, ושוב בשמע הקול: "הצאית למכשיר, עבור." היה לי ברור שהכוונה אליי, ואלי רחף לירי את השפופרת והאיץ בי לענות. הייתי מבולבלת ולא הבנתי מה קורה. "רות" אמרתי חלושות אל תוך מכשיר. "מהמערכת שלך מבקשים שתצאי לסיוור נוסף." אמר קול גברי וחד מן הצד השני, "ויש אישור של ב"ח (בסיס חיפה). עבור." לא הבנתי על מה הוא מדבר. אלי ביקש הבהרה, והקול הגברי ענה: "מהמערכת שלך מבקשים שתצאי לסיוור נוסף ויש אישור, מה את אומרת?" ביקשתי פרטים, וכאילו המתחה הזו לא היתה מספיקה, הקול הוסיף בתשובה לשאלתי של אלי: "מזג-האוויר יהיה סוער, צפויים גלים של מטר וחצי עד שני מטר וחצי גובה. מבקש אישור מידי." הרם אול מפני. הסתכלתי על הים, הוא נראה לי שקט ורגוע. הצלחתי אומנם להתרגל לגלים בגובה סנטימטר וחצי עד שניים, כמו שהיו ביממה שלי על הים, לא ידעתי איך אוכל להתרגל לגלים בגובה של שניים וחצי מטר. "את הייבת להחליט מידי", דחק בי אלי, והקול במכשיר המשיך לתאר זועות שונות שצפויות לי בדרך.

לכסוף עלה מקסיס מבטן הספינה, כשהוא נושא בידיו מכשיר-קשר קטן דרכו דיבר איתי. הוא חייד חייד רחב. הצבע חזר במהירות אל פניי. "את רב", ניתחמו אותי, "אנחנו עושים את זה לכולם." לא כליכך התנחמתי, אבל התחלתי להרגע.

ממול נראתה ספינת הדבור שהיתה צריכה להחליף אותנו. נופפנו להם לשלום וחזרנו לנמל-חיפה. הצוות המילה המיקצועית. אני רצתי לחפש שירותים. אחרי-כך המשיכה האדמה להתנדנד תחת רגליי במשך שעות ארוכות עד הלילה.

בנין סירבו

(המשך מעמוד 19)

שגם מוות לא יפחידו, כי עדיף המוות על חיי כיבוש ודיכוי.

למחרת גורדהיין, ערב חג הפסח, בתחילה חודש אפריל 47, הועברו הנדונים למוות לכלא עכו. בחג נסעו האח בנימין עם רחל, ונברחו של מאיר, ובני מישפחתו של אבולאי לכלא הצפוני. עדיין לא דובר על בקשת-חנינה.

ביתנים הומתק גורדינו של אור לאי. ראשי היישוב פנו לנציב העליון שייחון את השניים. בין הפונים: דוד יצחק גורדון, בשם הסוכנות היהודית; יצחק בן-צבי, בשם הוועד הלאומי; הרבנים הראשים, רבני המירוץ ואגודת ישראל; ראש עיריית תל-אביב, ישראל רוקח; חיים וייצמן, נשיא ההסתדרות הציונית; וגם, כמובן, אשר לויצקי, פרקליטו של פיינשטיין.

בשבת, כעבור שבועיים, באו שוב האח, האם והתכרה לכלא כירושלים, לשם הועבר מאיר על-פי בקשתו. המשיך בנימין:

ניסינו שוב להשפיע עליו לחתום על בקשת החנינה. סיפרתי לו על בקשות החנינה הרבות שהופנו לנציב העליון, על-ידי מנהיגי היישוב השונים, וצינתי שלדעתי חתימתו על בקשה כזו תעזור להמתק-דינו. אולם מאיר עמד על דעתו, וענה שלא יחתום אלא אם כן אביא לו הוראה מהאירגון לעשות כן.

באותה פגישה אמר לנו מאיר שחל-התליון לא יעלה על צווארו. אולם או טרם הבינונו את כוונת דבריו, כבר אז היתה קיימת התוכנית של פיצוץ עצמם עם התליונים הכריטיים, בבחינת "תמות נפשי עם פלישתים". באותו היום נפגשתי, ביחד עם חברתו, עם כהנא מהאירגון, במטרה לקבל את רשות האירגון שמאיר יחתום על בקשת החנינה. משה הבטיח לנו להעביר את הבקשה למיפקדה הראשית, והביע את תיקווחו לקבלת התשובה למחרת.

ביום הראשון נפגשנו עימו שוב, והוא אמר לנו שהוא אומנם טרם קיבל תשובה מהמרכז, אולם לדעתו האישית התשובה תהיה שנותנים לו יד חופשית, אם כי לדעת האירגון מאיר אינו צריך לחתום.

באותו היום נפגשתי גם עם מסעוד בוטון, שהיה הנאשם הרביעי, והוא מסר לי הוראה מפורשת בעל פה שמאיר יחתום על בקשת חנינה. היתה זו הוראה של אצל. למחרת, ביום השני בכוקר הורשינו על-ידי שילטונות הכלא לבקרו, ושם מסרתי לו על ההוראה של אצל לחתום על בקשת החנינה. מאיר פיקפק בנכונות הדבר, אז אמרתי לו שאני נוטל על עצמי את האחריות לכך.

למרות זאת, היינו צריכים לשדלו יותר מחצי שעה, ואמי עליה השלום בכתה ואמרה לו שלעולם לא תסלח לו אם יסרב לחתום.

לבסוף, אחרי התלבטות רבה, הוא התכופף וחתם על פיסת-נייר שהגשנו לו, מבלי לקרוא את הכתוב. אך באיזה כאב נפשי עשה זאת:

עד כאן דבריו של האח השכול. כידוע, כל המאמצים האלה לא הועילו. עוד באותו הלילה, אחרי פגישה עם הרב גולדמן, התאכדו ברואני ופיינשטיין.

בנימין גאה באחיו ובמעשיו, אך הוא זועם על אצל, שלא פעל כהלכה כשלא הירשה למאיר להתגונן בבית המישפט.

מותם של השניים הסעיר את לבבות הנוער העברי באותה שנה. באחרונה, בחוברת שחיברה גאולה כהן, תחת השם התמוזי שבער והצית לבבות, מתארת ח"כית התחיה את דרכי שני ההרוגים, את מעשהם ואת שערב עליהם בכלא. עד שהיריחו המאולתר, שהוסתר בתוך תפוז שהוכרח אליהם, התפוצץ בנייהם, כפי שתוכננו.

קיברה של עליזה בגין מצוי ליד קיברם של שני הרוגי המלכות. חלקת הקבר המיועדת של בגין נמצאת בסמוך.

פיינשטיין האח היה רוצה לראות השנה את בגין החי באוכרה השנתית לאחיו ולברואני. **בן-ציון ציטרין** ■